8 పేజీలు అర్ధణా.

ప్రతి గ్రామం పత్రికల్తో నిండాలె. ప్రతిఒక్కరు చదువు కోవాలె, ఆనాడు—

జమీన్ రైతు

లోకానికి అన్నం పెట్టేది నేను-

తిండిలేక మలమల మాడి చచ్చేది నేను-

—రైతు.

సంవత్సరం చందా రు 3
—
పల్లెల్లో ప్రకటన లందించాలంటే ఇదే—

సంపుటము 9 | శుక్రవారము 25—3—38. - నల్లూరు | సంచిక 12

★ ప్రపంచ పరిణామము

జపాను తాటస్థ్యము.

ఆస్ట్రియాదేశాన్ని జర్మనీ కబళించినందున ఆవిషయాన్నిగూర్చి చర్చించుటకు వివిధరాజ్యాల ప్రతినిధులందరు సమావేశంకావాలని రష్యాదేశం అన్నిదేశాలకు ఆహ్వానాలుపంపింది. ఇంగ్లాండుకు కూడ ఒక ఆహ్వానం చేరింది. ఆస్ట్రియా పిమ్మట జర్మనీ జకోస్లోవేకియాపైకి దండెత్తినచో ఫ్రాన్సు రష్యాదేశాలు జకోస్లోవేకియాకు సహాయంచేయుటకు సిద్ధంగావున్నామని తెలియచేస్తున్నారు. ఇప్పుడు రష్యాగావించిన ఆహ్వానం ఇంగ్లాండుకు కంటకంగా యేర్పడింది. మధ్యధరాసముద్రంలో తమ పలుకుబడి, అధికారప్రాబల్యం సంరక్షించుకోడానికి ఇంగ్లండు చిరకాలంగా ముసోలినీతో బేరసారాలు ఆడుతూవుంది. ఈవిషయమయ్యే ఈడెన్‌కు, ప్రధానమంత్రికి భేదాభిప్రాయమొచ్చి యీడెన్ రాజీనామా యివ్వాల్సొచ్చింది. అదికూడా కాక ఇంగ్లాండు ఇప్పుడు యుద్ధానికి తయారుగాలేదు, ఆయుధనిర్మాణం యింకను పూర్తికాలేదు. అందుకోసం ఇటు జర్మనీతోగాని, ఇటలీతోగాని, పేచీపెట్టుకొనుటకు భయపడుచున్నది. స్పెయిన్ విషయంలో జర్మనీ, ఇటలీ తెరచినట్టి జోక్యం కలుగజేసుకొంటున్నా కనిపించుకోకవున్నది. జకోస్లోవేకియాపై జర్మనీ దుమికినచో రాజ్యమునకు సైనికసహాయముచేయు విషయముగురించి యిప్పుడు అభయమిచ్చుటకు వీలుపడదనియు, అంతర్జాతీయసభకు రష్యాపంపిన ఆహ్వానమును అంగీకరింపకూడదనియు, జర్మనీతో అంతరంగిక సంభాషణలుజరుపుట కిది సమయముకాదనియు, ఇటలీతో సంభాషణలు కొనసాగించుటకును ఇంగ్లండు మంత్రివర్గంవారు నిర్ణయించినటుల తెలియుచున్నది. వర్సేల్సు సంధియందు అన్ని రాజ్యాలవారును జెకోస్లోవేకియా రాజ్యాన్ని ప్రత్యేకంగా స్థాపించుటకు ఏకగ్రీవంగా అంగీకరించియుండెను. అప్పుడు అంగీకారమునుఇచ్చిన ఇంగ్లండు నేడు యేమియుచెప్పలేనని వింత విధానమవలంబించుట బ్రిటిషు సంకుచిత రాజకీయ దృష్టిని తెలుపుచున్నది. ప్రపంచశాంతిస్థాపనకని, చిన్న చిన్న దేశాలసంరక్షణకని నిర్మింపబడిన నానా జాతి సమితి ఏమైనది?

ఆస్ట్రియాదేశము జర్మనీకి వశమైనట్లుగా నే ఇంగ్లండు భావించునట. ఇప్పటిపరిస్థితులను గమనించినచో ఇకముందు మధ్య యిరోపాఖండ వ్యవహారములలో, ఇంగ్లండు తటస్థముగనుండునటుల నున్నది.

* * *

ఆస్ట్రియాలో ఆత్మహత్యలు.

ఆస్ట్రియా నేడు నాజీప్రభుత్వము క్రిందికి వచ్చెను. ఇంతకుపూర్వపు ప్రభుత్వంవారు నాజీలను హింసించుచు దేశద్రోహులని నిందారోపణలుగావించి కారాగృహముల పాల్జేసియుండిరి. ఇప్పుడు నాజీప్రభుత్వంవారు ఆవ్యాజ్యములన్నియు పునర్విచారణ గావించెదరట. ఆస్ట్రియా జర్మనీలో చేర్చబడిన నాటినుండియు యూదులు, ఆర్యేతరులకు కష్టము లెక్కువాయెను. ఇంతవరకును ఆస్ట్రియాలో 1700 మంది ఆత్మహత్య గావించుకొనిరి. వీరిలో అధిక సంఖ్యాకులు యూదులు, ఆర్యులు వీరిదివరలో నాజీపక్షమునకు ప్రతికూలురగుటవలన యిప్పుడు వీరికి జీవనోపాధిలేక అల్లాడవలసివచ్చినది. 'వైద్యులవద్దకువెళ్లి విషమిమ్మని కోరుచున్నా'రనిన ఎంతటి ఘోర స్థితిలో వీరున్నారో వూహించుకొనవచ్చు.

స్పెయిన్‌లో విద్రోహులు.

వారంరోజులుగా బార్సిలోనా నగరంపై విద్రోహులు బాంబులవర్షము కురిపించుచున్నారు. వందలకొలది ప్రజలు గాయపడిరి, మరణించిరి. ఈ బాంబులవర్షమును విద్రోహులు సమర్థించుకొనుచు నగరమధ్య ప్రదేశమున ఫిరంగులు మొదలగునవి వుండుటవలన వాటిని నాశనముచేయు వుద్దేశ్యముతో బాంబులు వేసితిమని ప్రకటించిరి. అరగాన్ రంగమున విద్రోహులకు 2880 చదరపుమైళ్ళు గల 98 పల్లెలు, 76 ఫిరంగులు, 56 టాంకులు, 10 వేల రైఫిలు, లెక్కలేని తుపాకులు వశమైనవనియు, 86 ప్రభుత్వ విమానములు నేలకూల్చబడెననియు ఫ్రాంకో ప్రకటించుచున్నారు.

జర్మనీనుండియు, ఇటలీనుండియు విద్రోహులకు అపారంగా క్రొత్తసేనలు పంపబడుచున్నవి. ఫ్రాంకో సేనానివద్ద ఇటలీ జర్మనీవిమానములు 442 కలవని లిఖితసాక్ష్యాధారములను ఇంగ్లండుకు ఫ్రాన్సు పంపెను. విద్రోహుల చర్యలను ఫ్రాన్సు ఇక యెంతమాత్రము సహింపజాలదని ఫ్రాంకోకు ఆక్షేపణలేఖనంపెను. ఈ ఆక్షేపణలో ఇంగ్లండుకూడ తనతో చేరవలెనని ఫ్రాన్సు కోరెను. ఇప్పుడుగనక జోక్యము కలుగజేసికొనక మౌనమువహించియున్నచో స్పెయినులో మూగుచున్న జర్మనీ, ఇటలీసేనలు ఫ్రాన్సుయొక్క దక్షిణసరిహద్దులపై దండెత్తునని ఫ్రాన్సు భీతావహము.

బార్సిలోనాపై విద్రోహులు గావించిన విమాన దండయాత్రలు బ్రిటిషువారిని కలతపరచినవనియు, నిరపరాధులగు పౌరులను ఇట్లు హింసించుట అంతర్జాతీయ న్యాయసూత్రములకు విరుద్ధమనియు ఫ్రాంకోతో తెలుపమని పాలమెంటులోని తమఏజంటుకు బ్రిటిషువారు తెలిపిరట.

చైనా - జపాను.

చైనాలో యుద్ధం ఆరంభమైనప్పటి నుండియు ఘోరయుద్ధము యీవారమును టిన్‌సిన్-ప్యూకౌ రైల్వేరంగమున జరుగుచున్నవి. ఇరుపక్షములను జేరి ఒకలక్ష యేబదివేలమంది సైనికులు కలరని తెలియుచున్నది. ఈయుద్ధమువలన ఇరువురి జయాపజయములు నిర్ణయింపబడగలవని వూహించుచున్నారు. హ్సూచౌ నగరముకొరకు యీ యుద్ధము జరుగుచున్నది. ఈనగరము జపానువారి వశమయినయెడల తూర్పు పడమరలుగాపోవు రెండవ ముఖ్య రైలుమార్గము జపానువారి వశమగును. అందువలన దానికొరకు జపానువారు సులభంగా పోగలరు. చైనావారు చాల తీవ్రముగ పోరాడుచున్నారు. వారిప్పుడు టాంకులను, పెద్ద ఫిరంగు యుద్ధ విమానములను, యుపయోగించుచున్నారు. ఇంత వరకును జపాను వారి దాడిని, విజృంభణమును బాగుగ ప్రతిఘటింప గలిగియున్నారు.

జెకోస్లోవేకియాలో జర్మనులు.

జర్మనులు ఆస్ట్రియాను ఆక్రమించుట జకోస్లోవేకియాను కలవరపర్చినది. ఈ దేశంలో 35 లక్షలమంది జర్మనులుకలరు. వీరికి వాక్స్వాతంత్ర్యములు, అధికారపదవులు కావలెనని ఆందోళనచేయు మొదలిడిరి. మంత్రివర్గము 18 తేదీ సమావేశమై యీవిషయమునుగురించి చర్చించెను. జర్మనులకు 100 కి 22 వంతులు పెద్ద వుద్యోగపదవులను యివ్వవలెనని తీర్మానించిరి. ఆయాజిల్లాలకు సంబంధించిన స్థానిక పరిపాలనా సంస్థలలో అచ్చటనుండే జనాభాలో జర్మనుల సంఖ్యాప్రమాణమునుబట్టి దామాషాయీని ఉద్యోగపదవుల ప్రమాణమునుకూడ నిర్ణయించవలెననిరి. కొన్నిజిల్లాలలో జర్మనులే అత్యధిక సంఖ్యాకులుగా నున్నారు. అట్టి జిల్లాలలో జర్మనులకు సంపూర్ణ స్వపరిపాలనాధికార మొసంగబడినట్లగును.

* * *

స్విట్జర్లాండు నిశ్చయము.

స్విజర్లాండు దేశంలో జర్మనీలు ఫ్రెంచివారు ఇటాలియనులు కలరు. ఇటీవల ఆస్ట్రియా జర్మనీ వశమగుటనూచి స్విజర్లాండు మంత్రి వర్గం సమావేశమై స్విజర్లాండు సర్వదా స్వతంత్ర రాజ్యంగా నుండ గలదనియు, ఇతర రాజ్యాలతో ఎట్టి సంబంధము లేకుండ తటస్థముగా నుండగలదనియు, స్విజర్లాండు యొక్క తాటస్థ్యమును స్వాతంత్ర్యమును కాపాడుటకు తమ కంఠంలో ప్రాణమున్నంతవరకును ఎట్టి శత్రువునయినను ఎదిరింపగలదనియు తీర్మానము గావించెను.

హిట్లరు ప్రతిజ్ఞ.

ఆస్ట్రియాను జర్మనీ ఆక్రమించుకొనిన విషయమై హిట్లరు జర్మను పార్లమెంటులో గావించిన ఉపన్యాసమందిటుల తెలిపెను:—

ఆస్ట్రియాను జర్మనీనుండి విడదీసి జర్మను జాతికిచెందిన ప్రజలను చీలదీసి ఆస్ట్రియాను ప్రత్యేక రాజ్యముగా నిర్మించుట కేవలము జర్మనుజాతిని బలాత్కారముగా చెరచుటయే యని చెప్పవలెను. ఆస్ట్రియాలో 65 లక్షల మంది జర్మనులు కలరు. ఆస్ట్రియాలోని జర్మనులు తమ స్వదేశమగు జర్మనీతో చేరియుండవలెనని కోరుటయే మహాపరాధముగా పరిగణింపబడుచుండెను. అట్టి సందర్భములో అచటి జర్మనులు తమకుగల సహజమయినహక్కులను తామే నేడు స్థిరపరచుకొనిరి.

నానాజాతిసమితి మానవులకుగల దురాశను తృప్తిపరచుటకు ఏర్పడినది, చేతకాని దుర్బలులకిది శరణ్యముగా యేర్పడినది. జాతిసమితి మాయమై పోయినను జాతులనేవి స్థిరముగనుండే గలవు. జాతిసమితియనేది ఉత్తమన్యాయధర్మములను అనుసరించేయెడల దానికొంత విలువనేది యుండవలెను. జర్మనీ మరల ప్రపంచములో కెల్ల ప్రబలమైన రాజ్యములతో పోటీగా నిల్వ దగలదు.

నేను కృతనిశ్చయుడనై యీపని చేసితిని. నాస్థిరసంకల్పమునకు 750 లక్షలమంది నాకు అంగబలముగానున్నారు. వీరందరికిని చేయూతగా జర్మను సైన్యము మద్దతుగానున్నది.

పోలండు - లిథూనియా తగాదా.

గడచిన ప్రపంచ సంగ్రామ శాంతిసభ వర్సేల్సు సంధిలో రష్యా సరిహద్దులలోవున్న బాల్టిక్ రాజ్యములు స్వతంత్రముగ నుండవలెనని అంగీకరింపబడెను. 1920 లో రష్యా పోలండులమధ్య జరిగిన యుద్ధంలో పోలండు లిథూనియావారికి తన సరిహద్దులను పెంచుకొని, విల్నానగరమును ఆక్రమించెను. ఈ ఆక్రమణవలన పోలెండు లిథూనియా రష్యాలను మధ్య కొంత తటస్థభాగమును యేర్పరచుకొనెను. పోలెండు చేసినపనికి లిథూనియావారు ఆగ్రహించవచ్చి స్వీకరించక, మెమెల్ రేవును పోలెండు దేశీయులు ఉపయోగించుకొనకుండ మూసివేసెను. నాటినుండి యీరెండు దేశాల మధ్య మనస్పర్ధలు జనించినవి. మెమెల్‌ను జర్మని ఆక్రమించుటకు ఆలోచించుచున్నది. దీనికితోడు లిథూనియాలో కొందరు నాజీపక్షీయులను న్యాయస్థానమందు విచారణ గావించి శిక్షించిరి. ఇందులకు జర్మనీకి లిథూనియాపై కోపముకలిగెను. పోలండు లిథూనియా తగాదాను పెంచి వారిరువురిని యుద్ధములోనికి దింపి మెమెల్‌ను ఆక్రమించవచ్చునని హిట్లరు సంకల్పము.

—

సూళ్లూరుపేట సాలీల ఆర్థిక పరిస్థితులు.

ఉనికిపట్టు.

మద్రాసునుండి బెజవాడకు పోవు గ్రాండు ట్రంకురోడ్డుమీద నెల్లూరుకు ఏబదిమైళ్లదూరమున సూళ్లూరుపేట గ్రామముగాకను పట్టణముగాకను యున్నది. కాని యిచ్చట ప్రభుత్వమువారి డిప్యూటీ తహశీల్దారుయొక్క ఆఫీసు, జిల్లాబోర్డువారి ఉన్నత పాఠశాలయు కలవు. ప్రజాపోషకత్వమునకై యొకధర్మ ఆసుపత్రి కూడ కలిగి కాలంగేనది జలములచే పావనమొందుచు ఎల్లసౌఖ్యములకు ఆలవాలమైయున్నది.

ప్రజలు.

సూళ్లూరుపేట నాలుగు వర్ణములవారికి నివాసయోగ్యంబైయున్నను అందు రమారమి నూట ఏబదియిండ్ల సాలీలు నివసించుట బట్టిచూడ ఏదియైనా కొంత ప్రత్యేకతకూడ నుండి యుండవచ్చునని యూహ.

సాలీల ఆర్థికసంపత్తి.

ఇచ్చటనున్న సాలీలు మొత్తముమీద గుడ్డలనేతవల్లనే ధనార్జనచేతురు. తొంబది కుటుంబములవారు ప్రత్యేకముగా గుడ్డలనేయుటయందు నిమగ్నులైయుండ పదిహేను కుటుంబములవారు కదురులను సిద్ధపరచుటయు నేతగాండ్రకు యిచ్చుటయు మొదలగు పనులు చేయుచున్నారు. వీరు పౌర్ణమినాడును అమావాస్యనాడును విశ్రాంతిదినములుగా నెంచుచు తక్కిన దినాల్లలో ఉదయం 6 ఘం॥ మొదలు సాయంత్రం 6 ఘం॥ వరకు ఏకొద్ది విరామమైనా భోజనకాలమందు తీసికొని పనియందే నిమగ్నులగుచుందురు. నేను విచారించి గ్రహించిన సంగతులబట్టి నలుబది ఆరుకుటుంబములవారలలో నలుబదిమూడు కుటుంబములవారికి స్వంత మగ్గములుగలవు. మూడు కుటుంబములలో పనిచేయుటకు మగవారు లేనందున కూలివారిచేత పనిచేయించుచుందురు. ఆడువారు నేతనేయు మగవారికి సహాయపడుచుందురు. వారు నూలునందలి మలినము తొలగించి కండెలనుచేసి నేయుటకు సిద్ధపరచుచుందురు.

విచారణ వివరములు.

సాలీలయొక్క సంవత్సరాదాయం, వ్యయము, నివసించుతెరగు, సంఘములో వారు కలిగియున్న హోదా, మొదలగు విషయములు తెలిసికొనబడినవి.

నలుబది ఆరు కుటుంబముల వారికి మొత్తముమీద 90 మగ్గము లున్నవి. వీటిలో 72 మగ్గముల మీద స్వంతదారులే పనిచేయుదురు. తక్కిన 18 మగ్గములను యితరులు అద్దెకు పుచ్చుకొని పని చేయుచున్నారు. స్వంతదారుల మగ్గములు సంవత్సరమునకు 3058 జతల తానుల గుడ్డలను తయారుచేయుచున్నవి. మొత్తముమీద సగటున ఒక్క మగ్గము సంవత్సరమునకు 82 తానుల గుడ్డలను తయారు చేయుచున్నది. ఒక్కొక తాను 40X45 లేక 30X36" గజములుండును. అనగా వారు నేయు గుడ్డలు రెండు రకములు, పెద్ద సైజు 40 గజముల పొడుగు 45 అంగుళముల వెడల్పు, రెండవది 30 గజముల 36 అంగుళముల వెడల్పు కలిగి యుండును. గిరాకిని బట్టి యీ గుడ్డలు తయారగుచుండును. కొన్నిసార్లు గిరాకీకి మాంద్యముగా యున్నయెడల మగ్గములు పూరుకుండ వలసినదే. కొయంబత్తూరు మధుర మొదలగు చోట్లనుండి నెం 60, 40 గ్ల నూలును తెప్పించి కావలసిన రంగుచేసి మగ్గములమీద బట్టలను తయారుచేయుదురు. రంగుచేయుట సూళ్లూరుపేటలోనే జరుగుచున్నది. 18 కుటుంబములవారికి మగ్గము లుండియు వారు నేయుటయేగాక కూలీల పెట్టుకొనికూడ నేయించుచున్నారు. ఆట్టివారు సంవత్సరాంతమునకు 688 జతల తానుల బట్టలను తయారు చేయుచున్నారు. కూలివాడు ప్రతి ఒక్కడు సరాసరి 76 తానులను సంవత్సరమునకు నేయగలుగు చున్నారు. దీనినిబట్టిచూడ ప్రతి మగ్గముమీద పనిచేయునట్టి ప్రతి ఒక్కడును సరాసరి 76-82 తానుల వరకు నేయగల శక్తి కలిగి యున్నాడు. చుట్టుపట్ల గ్రామాల కూలీలు యిచ్చటికి వచ్చి స్వంతదారులను నిర్బంధించియైన వారిమగ్గములమీద పనిచేసి కొంతద్రవ్యమును సంపాదించుకొని కుటుంబపోషణము చేయుచున్నారు. కొంతమంది వారి యిండ్లలోనే యుండి భోజనమునకు కొంత యిచ్చి పని కల్పించుకొని ఉదరపోషణ చేయుచున్నారు. గాని వారుసదా అచ్చటనే ఉండక మారుచుందురు.

వ్యాపారస్వభావము.

యిచ్చట తయారగు బట్టలు చుట్టుపట్ల గ్రామాలకు కాదు. సాలీలు ధనవంతులు కానందున స్వంతంగా నూలుతెచ్చి బట్టలు తయారుచేసి విక్రయించుటలేదు. యీగ్రామంలో ధనవంతులగు వారు యీపనిని నిర్వహించుచున్నారు. వారు మద్రాసులో కొన్ని కంపెనీలకు ఏజంట్లుగా పనిచేయుచు కంపెనీవారినమూనాలననుసరించి నేతిగుడ్డల నేయించి వారికి ఒప్పచెప్పి ధనమును పెట్టుబడిపెట్టి మధ్యవర్తులుగ నున్నందుకు నేలకొలది లాభముల గడించుచున్నారు. ఇచ్చట తయారైన నేతిగుడ్డలు మద్రాసునుండి, కొలంబో, లండన్ తూర్పుఆఫ్రికా మొదలగు దేశములకు పంపబడుచున్నవి. చెప్పిన ధనవంతులపై లగు మధ్యవర్తులు యుండుగానే సాలీలకు సంపాదనలు పోషించుకొనుటకు డబ్బుపెట్టుబడి పెట్టి సాలీలుకోరిన విధాన కూలియివ్వక పోయినను నిర్ణయించుకొనినరీతి అంత్యమున వారి కివ్వవలసిన దిచ్చి బట్టలను తీసికొని వెళ్లుదురు. సాలీలు మరలపనికొరకు ధనవంతుల దగ్గరకుపోయి చేతమూడ కుండా ప్రతి ఏజంటు కొంతమంది సాలీలను తన క్రింద ఉంచుకొని పెట్టుబడి పెట్టుచు పనిచేయించుకొనుచుండును. దీనివల్ల ప్రతి ఏజంటు ఒక ఫ్యాక్టరీని నడుపుచున్నాడని చెప్పవచ్చును. ఏలన గుడ్డఅమ్మకముతో నేతకానికి ప్రసక్తిలేదు. అతనికి రావలసిన కూలియే అతని ముఖ్యోద్దేశము కాని సాలీలు సంపాదించుకూలి ఎంతమాత్రము యీ నాగరిక ప్రపంచములో సరియైన జీవనము చేయుటకు పూర్తిగా సహాయపడుటలేదు. ధనవంతుడగు ఏజంటు కృపాకటాక్షములమీద సాలీల జీవనము లాధారపడియున్నవి. ధనము నార్జించనెంచినవారు యితరులమేలును కాంక్షించరుగదా! కూలివాని మేలుగోరువారు ప్రస్తుత ప్రపంచములో అరుదుగానేయున్నారు. సూళ్లూరుపేటఏజంట్లు సర్వలాభములగ్రహించి కూలీలకు ఏకొద్దికూలియోనిచ్చి వారికి తాము లేనిది అదియు కూడ పూర్ణానుగ్రహమేనని చెప్పుదురు. కాబట్టి సాలీల యీదుస్థితికి కారణము వారికిపనియిచ్చువారితో వారికూలివిషయమై మాట్లాడుకొనుటకును దాని పెంపొందించుకొనుటకును శక్తిలేమియే యని తెలుచున్నది. సాలీలే స్వంతగా మద్రాసు కంపెనీలతో వ్యాపారముచేసినయెడల వారికి మంచికూలిరేటు గిట్టును. కాని యీమధ్యవర్తులగు ఏజంట్లు దానిని అరికట్టుచున్నారు.

మధ్యవర్తులగు ఏజంట్లు ఆవశ్యకత.

సాలీలు మద్రాసు రాజధానిలో అన్నిచోట్లనుగలరు. వారు ప్రతిపల్లెయందునుగలరు. పట్టణములకంటె పల్లెలందు విస్తారము. యిట్టివారిలో మద్రాసులో వర్తకముచేసికొను పెద్ద విశేషకంపెనీలు స్వంతంగా మాట్లాడుకొనివ్యాపారము సాగించుట కష్టతరము. ఏలన పల్లెలకుపోవుటకు బాటల వసతిలేదు. యితరవిషయములను గూర్చి కనుగొనుటకూడ కష్టమే. సాలీలు స్వంతంగా యీవ్యాపారం సాగించి కంపెనీలతో తమయిష్టవచ్చినరీతి మెలగుటకు ద్రవ్యవసతిలేదు. ప్రమాణము అంతకుమించే తెలియదు. తెలిసినను రైలలో నెరవేర్చుట కష్టము. వారే స్వంతవ్యాపారమును నూలు తెప్పించుకొని నేయుటకుగాని దానిని విక్రయించుటకుగాని పూర్తిగా తెలివితేటలు లేకపోవుటయేగాక ద్రవ్యముగూడలేదు. కాబట్టి ఏజంట్లయొక్క ఆవశ్యకతఏర్పడినది. కాని ప్రస్తుత స్థితిలోనున్న సాలీలను ఆస్తి వారికష్టముల ననుభవించునట్లు చేయుట మంచిదికాదు. అందుకుగాను ఏజంట్లను వారిస్థానములనుండి తొలగించిన కూలీలు బాగుపడెదరనుకొందమా అది ఎంతమాత్రము చక్కబడకపోవుటయేగాక గోరుచుట్టుమీద రోకటిపోటున్నట్లు వారిస్థితి మరింత హీనమగును. ఏజంట్లు వైయక్తిక స్వభావముంబట్టి పరోపకారచింత కలిగియుందురను యూహా వట్టిదల్ల. ఆట్టివారు లేకుండా వ్యాపారముచేయ రాదాయను ప్రశ్నకు సాలీలే యీసమాధానము నిచ్చిరి. దరిద్రపిశాచము వెన్నంటుచున్నందునను వ్యాపారాన్ని స్వంతగ నిగ్రహించశక్తిలేమిచేతను ప్రొద్దునలేచినప్పటినుండి తలకుబరువైన సంసారం యీదవలసియున్నందునను యీధనవంతులకు కలలోగ్గి వారుపెట్టుబడికు రాత్రింబవళ్లు కూలిచేయ వలసినట్లు ఏర్పడినదని చెప్పిరి. కాబట్టి కూడులేక మలమల మాడుటకంటె వారివల్లనైనచ్చు పిడికెడు కూటితో తృప్తిపడవలసిన స్థితిఏర్పడినప్పుడు ఎవరేమిచేయగలరు. అనుభవించితీరవలసినదే.

ఆదాయము

సాలీలకు యితర ఆదాయంలేదు వారు మగ్గం మీద సంపాదించుకూలిరేవారి సాలీనాదాయం. మగ్గముమీద స్వంతదారు కూలివానిచే పనిచేయించిన 8 అణాలు మొదలు 12 అణాల వరకు అలవెన్సువచ్చును. రెండు తానులబట్టకు స్వంత మగ్గముగలసాలెవాడు ముసలివాడుగానుండి కూలివానిచేనేయించి యిట్లు అలవెన్సువాని కూలిలోనుండి పట్టుకొని జీవనోపాది ఏర్పరచుకొనును. ఒకనికే రెండుమూడు మగ్గములున్నయెడల కూలివాండ్లను పెట్టుకొని పనిచేయించి అలవెన్సు సంపాదించుకొనును. అలవెన్సు అనగా మగ్గమునకు వచ్చు అద్దెయనిపేరు.

సాలీల పలురకముల ఆదాయం.

(1) మగ్గము స్వయంగా పనిచేయుటవల్ల.
(2) మగ్గముల నద్దెకిచ్చుటవల్ల.
(3) కూలిపనికి వచ్చినవారికి భోజనము పెట్టుటవల్ల.
(4) పాలు నమ్ముటవల్ల.
(5) ఇంటిలోని యితరులు యితర పనులేమైన చేయుటవల్ల (నేతతప్ప) అన్ని కుటుంబములవారి

అన్నిరకముల సాలీనాదాయం	10576-10-0
స్వంతమగ్గములుగలవారికి మగ్గముమీదనేతమీద వచ్చిన ఆదాయం	9647-0-0
కూలివారిని పెట్టి నేయించిన దానిమీద వచ్చినది	417-0-0
ఇతరవిధముల సంపాదించినది	512-10-0
ఒక్కొక్క కుటుంబమునకుసాలీన సరాసరి ఆదాయం	220-12-0
మొత్తము జనాభా	250
ఒక్కొక్కమనిషికి సాలీనాదాయం	42-4-0

జీవితము.

సాలీలు మొత్తముమీద కష్టజీవనము చేయుచున్నారు. వారు దినమునకు రెండుపూటలు భుజింతురు. రెండుపూటలు కొక్కసారి మాడిసారి తిందురు. ఆకలికలిగియున్నను లేనందువల్లనే మాడుపూటలు తినుటలేదు. పూరియిండ్లలో కాపురము. అందులోనగను విస్తీర్ణము మగ్గములకు సరిపోవును మిగిలినదానిలో భోజనముచేసికొనుట పండుకొనుట మొదలైనవి జరుగవలసియున్నవి బావుల వసతిలేదు. సాలీలందరికి ఒక్కబావి మాత్రమే కలదు.

సాలెవాడు.

ప్రపంచమున జరుగు స్వీపు లాటరీ లాటరీల కన్నిటిలో గొప్పగాజరుగు

గవర్నమెంటు ఐరిషు ఫ్రీస్టేటు హాస్పిటల్సు
స్వీపు టిక్కట్లు.
డి డర్బీ

గెలుపొందు గుఱ్ఱమునకు	...	పౌన్లు	30,000
రెండవ	"	... "	15,000
మూడవ	"	... "	10,000

పౌన్లు 100 లెక్కన 100 రొఖ బహుమతులు.

టిక్కట్టు 1 కి కరీదు రూ 6-12-0.

వలయువారు 1-5-1938 తేది లోపున మనియార్డరు చేరులాగున పంపవలయును. మావద్ద అన్నిరకముల లాటరి టిక్కట్లు వున్నవి.
వివరములకు 2 అణాలు టపాలబిళ్లలు పంపుము.

జయరత్నం అండ్ కో,
311 చైనాబజారు, మద్రాసు.

...చ్చుచున్నది! వచ్చుచున్నది!!

...త్వరలో తయారై ఆంధ్రదేశమం దాబాలగోపాలము

నానందాబ్ధి నోలలాడింప

నెల్లూరు కుబేరాఫిలిమ్సువారి

భక్తమార్కండేయ

లేక చిరంజీవి

డైరెక్టరు
చిత్రపు నారాయణమూర్తి బి. ఎ.

కవి.
విశ్వనాథ కవిరాజు

ఆర్టు డైరెక్టరు
టి. వి. యస్. శర్మ

గానము
డి. గోపాలరావు
కె. గున్నయ్య

జి. రాధాకృష్ణయ్య— జి. యస్. స్వామి, గగ్గయ్య
రావిప్రోలు సుబ్రహ్మణ్యం—రామకృష్ణశాస్త్రి
శ్రీరంజని, శాంతకుమారి.

చందాదారులకు

చందాలు పూర్తియైనవారికి క్రొత్తసంవత్సరం చందాలకు వి.పి. లు పంపుచున్నాము. దయచేసి వి.పి. లు వెంటనే స్వీకరించి పత్రికను యథాప్రకారం పోషించుచుండ ప్రార్థన.

కాళహస్తి.

తాలూకాకు మాదేజంటు కమిషన్ వెంకటసుబ్బయ్యగార్ని పంపుచున్నాము. చందాలు వారి కరంగా ఇవ్వగోరుచున్నాము.

—మేనేజరు.

జమీన్ రైతు

25—3—38.

ఆంధ్ర రైతాంగ విద్యాలయం

గత నాలుగు సంవత్సరాలనుండి ఆచార్యరంగాగారి కృషివలన నిడుబ్రోలునందు నడుపబడుచున్న రైతాంగ విద్యాలయముయొక్క సేవ ఆంధ్రలోకమెఱుఁగనిదికాదు. వేసవి కాలమందు నిడుబ్రోలునందు జరిపినచో విద్యార్థులకు కష్టముగనుండునని యీ సంవత్సరము రెండు ప్రదేశములలో విద్యాలయములు సమావేశమగుటకు యేర్పాటు చేయబడెను. వేసంగికాలమందు మదనపల్లియందును, సంక్రాంతి సమయాన నిడుబ్రోలునందును జరుపుటకు నిశ్చయింపబడినవి. మదనపల్లి విద్యాలయము మేనెల 7వ తేదీన ప్రారంభించబడి జూన్ నెల మూడవవారము వరకును జరుగునని తెలియుచున్నది. మదనపల్లి వేసవికాలమునకు మెంతయు అనుకూలముగ నుండుస్థలము. ఇంతవరకును నిడుబ్రోలులో విద్యాలయ ముండుటవలన రాయలసీమవారికి దూరమగుట వలన వెళ్లుటకు కొంత యిబ్బందికరముగ నుండియుండవచ్చును. కాన యీ అమూల్యావకాశమును రాయలసీమ యువకులు ఎక్కువగ ఉపయోగించుకొనవలసియున్నది.

ఇటు ప్రభుత్వమువారును, అటు కాంగ్రెసు, మొదలగు సంస్థలన్నియు గ్రామములను పునరుద్ధరించవలెననియు, పడిపోయివున్న రైతులోకమును లేవనెత్తవలెననియు, అంతవరకురు ఎన్ని చట్టములు సంస్కరణములు గావించినను దేశసౌభాగ్యము కలుగజాలదనియు ఘోషిల్లుచున్నవి. గ్రామప్రజలయందు సంచలనమును కలిగించుటకుగాను కాంగ్రెసుమహాసభలు గ్రామములలోనే గత సంవత్సరమునుండి జరుపబడుచున్నవి.

జమీన్ రైతు ఉగాది కానుక.

—[:•:]—

దాని దంతాలుకేవి రైతుబిడ్డమాదిరి మా ఉగాదిసంచిక ఏప్రిలు 1 తేదీ పండుగనాడు వెలువడుతుంది.

చిత్రగుప్తుని పంచాంగంతో-
పాలికుని నూత్నవత్సర బిరుదాలతో-
ప్రత్యేక వ్యాసాలతో-
బొమ్మలతో-
వ్యంగచిత్రాలతో-

ముఖపత్రం మీద వెంకటగిరితలతిక్క పరిపాలన సూచిక వ్యంగ్యచిత్రం ఉంటుంది—

డెమ్మి ¼ సైజు (బుక్కుసైజు)

వెల రు 0-2-0

మా ఏజంట్లందరివద్ద దొరుకును, పోస్టులో తెప్పించుకొనగోరు మా చందాదారులు 0-2-0 లు- ఇతరులు 0-8-0 లు పోస్టుస్టాంపుల పంపవలెను. చందాదారులు తమ చిరునామాకు ముందుగానే వెంబడి తెలుపవలెను.

జమీన్ రైతు,
నెల్లూరు.

రైతాంగమునందు రాజకీయ పరిజ్ఞానము చాల తక్కువగనున్నది. విద్యాధికులు చాలతక్కువ. రైతుల క్షేమం అభివృద్ధికొరకై అనేక చట్టములు మార్పులు జరుగవలసియున్నది. అడుగనిది అమ్మయినా పెట్టదుగదా! కాన రైతులోకము తనహక్కులకై, ప్రభుత్వ పరిపాలనయందు అవసర బాధ్యతకై తీవ్రముగ ఆందోళన, పోరాటము గావించవలసియున్నది. ఇందులకు రాజకీయ పరిజ్ఞానము, విద్యాప్రబోధము అత్యవసరము. రైతుసమస్యల గురించిన విషయములు వ్యవసాయశాస్త్రము, గృహపరిశ్రమలు, పశు మనుష్య ఆరోగ్యపద్ధతుల గురించి రైతాంగవిద్యాలయమందు సుప్రసిద్ధనాయకులచే ఉపన్యాసములద్వారా బోధింపబడును. ఇందు తర్ఫీయతుబొందిన యువకులు వివిధ జిల్లాల గ్రామములందు ఎంతయో ప్రబోధము గావించగలరు. కాన గ్రామోద్ధరణయందు శ్రద్ధగలవారును, రైతుసంఘములును యీ విద్యాలయమునకు యువకులను తర్ఫీయతుకుపంపి రయితాంగ అభివృద్ధికి తోడ్పడవలెనుగాక యని కోరుచున్నాము.

బెండమూర్లంక రయితుల బాధలు.

డి. పి. డబ్లువారి నిరంకుశత్వము.

ఈగ్రామము తూ॥ గోదావరిజిల్లా అమలాపురము తాలూకాకు దక్షిణముగా సముద్రమునకు దరిగానున్నది. గోదావరి ముంపుడు వల్లను యేటేటా పంటలుపాడయి రయితులు విశేష నష్టము పొందుచున్నారు. యీ గ్రామమునకు రెండవ పంటయున్నది. చిరకాలమునుండి రెండవ పంట గోదాలలో కోత కోసిన చేనగట్టుపయిని వేసి మరునటిదినము తీసుకపోవడము ఆచారముగాయుండెను. యిందువల్ల యెవరికి యేవిధమయిన నష్టములేదు. యేవిధమయిన ఆక్షేపణలు యిన్నాళ్లు ఏడిపార్టుమెంటువారుగాని చేయలేదు. యీసంవత్సరము కూడా రయితులు యథాప్రకారముగా చేనుకోసి, గట్టుపయిని వేయగా డి. పి. డబ్ల్యు మైలుదారీ రైతులందరి పేర్లను వ్రాసి చాలాను చేయించెను. రయితులు ప్రశ్నించగా మామ్మాళ్లు యివ్వలేదని వచించెను. యిందుపైని రైతులందరికి జరిమానాలు విధింపబడెను. రయితులందరు కలిసి అమలాపురము సూపరువైజరుగారిని కలుసుకొని మొరపెట్టుకొనగా పెడచెవిని పెట్టెను. రైతులను తాలూనాడను వెంటనే యీసంగతులు సబుడివిజనలు ఆఫీసరుగారికి తెలియపరచుకొనగా వారు ఆలోచించెదమని చెప్పిరి. యీ విషయములన్నియు మద్రాసు ప్రీమియరుగారికి కూడా విన్నవించుచున్నాము. చిరకాలమునుండి జరుగుచున్న పనికి యిప్పుడు యిట్టికష్టములు కలుగచేయడము చాలా వింతగాయున్నది. ముందుగా నోటీసును అయినను యివ్వక రయితులను కష్టపెట్టుట శోచనీయము.

—ఒక రైతు.

నెల్లూరు వార్తలు.

పై సమాజం యాజమాన్యమున తిక్క[torn] త్సవము తే 27 ది పురమందిరమున శ్రీయుత దేవరపల్లి వెంకటకృష్ణారెడ్డి గారధ్యక్షతన జరుగును. శ్రీయుతులు పింగళి లక్ష్మీకాంతకవి, కాటూరు వెంకటేశ్వరరాయకవిగారలకు "తిక్కవరపు లక్ష్మీనారాయణరెడ్డి" బహుకరణము జరుగును. 4 గురు బాలికలకు మహిళాసత్కారము జరుగును.

* * *

మునిసిపల్ నౌకర్లు యానాదివగైరాలకు ఆరోగ్యకరమగు యిండ్లవసతులను కలిగించుటకు మునిసిపాలిటీవారు స్టోనుహౌసుపేటకు తూర్పుగ 8 ఎకరాలను రు 8000 లకు కొనెదరు.

* * *

పాలను సప్లయిచేయుటకు కో ఆపరేటివ్ సొసైటీ స్థాపింప ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

ఆంధ్రరాష్ట్ర తీర్మానం.

22 తేదీన సమావేశమైన మద్రాసుశాసన సభల కాంగ్రెసుపార్టీ సమావేశమందు "ఆంధ్ర కర్నాటక, కేరళ, తమిళ రాష్ట్రములను భాషలనుబట్టి వేరువేరు రాష్ట్రములుగ ఏర్పాటు చేయుటకు ప్రభుత్వంవారు తగుప్రయత్నములు గావించవలెను" అను తీర్మానమును ప్రధాని సి. రాజగోపాలాచారిచే ప్రతిపాదింపబడి ఆమోదింపబడెను. అసెంబ్లీలో కౌన్సిలులో ఈతీర్మానము చర్చకు వచ్చును.

వివిధవార్తల[torn]

ప్రత్యేక కర్ణాటకరాష్ట్రమును యేర్పరచునని[torn] ము బొంబాయి అసెంబ్లీలో కాంగ్రెసుపార్టీవా[torn] పట్టుదల వహించనియెడల సత్యాగ్రహము[torn] జరుపవలెననియు, అసెంబ్లీలో సభ్యులగు కర్ణా[torn] టకుల పదవుల్లోనుండి తొలగవలెననియు తీర్మా[torn] మును ధార్వారుజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘములో ఆ[torn] మోదించబడెను.

* * *

మద్రాసు రాజధానిలో 1930 సంవత్సరం నందు 122 ఆయుర్వేద వైద్యశాలలుండెననియు, 1938 ఆరంభములో 304 ఉన్నవనియు, కేంద్ర మెడికల్ స్టోర్సును స్థాపించువిషయమై ప్రభుత్వమువారాలోచించుచున్నారనియు మద్రాసు కౌన్సిలులో ఆరోగ్యశాఖామంత్రిగారు తెలిపిరి.

* * *

వ్యవసాయదారులు తమపైరులను రక్షించుకొనుటకును, ఆత్మరక్షణము గావించుకొనుటకు తుపాకిలైసెన్సులు పొందుటకు సరసమగు సౌకర్యము లొసంగవలెనని సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రభుత్వంవారు జిల్లా మెజస్ట్రేటులకు ఉత్తర్వులుపంపిరని తెలియుచున్నది.

* * *

చెరకుధరలకు మంచిఎరువును రైతులకు సప్లయి చేయు ప్రయత్నములను ప్రభుత్వంవారు చేయుచున్నారనియు, ఆప్రయత్నములు ఫలించినచో వ్యవసాయదారులకు చాలలాభము కలుగునని మద్రాసు వ్యవసాయశాఖామంత్రిగారు అసెంబ్లీలో తెలిపిరి.

* * *

బొంబాయి రాష్ట్రమున శాసనోల్లంఘనమందు జప్తులు చేయబడినభూములు అపుడు వేలంలో కొన్నవారిచే తిరిగి అసలువారికి యిప్పించివేయుటకు కాంగ్రెసుమంత్రులు గావించిన కృషి ఫలించినది. సూరతు, కైరా, బ్రోచి జిల్లాయందు కొన్నవారు అసలుఖరీదుకే యిచ్చివేయుట కంగీకరించిరి. ఇతర ప్రదేశములలో యీవిషయమున యింకను ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

* * *

[torn]మధ్యరాష్ట్ర కాంగ్రెసు మంత్రివర్గంలో న్యా[torn] తక్కినమంత్రులతో ఆలో[torn]చింపకనె [torn]ఖైదీని విడుదలచేసెను. ఇతనిపై కాంగ్రెసు వర్కింగుకమిటీవారు చర్యగైకొనెదరని తెలియుచున్నది.

* * *

పిడికిటి రామకోటయ్యగారు ఒక రైతుల రాయబారమును కృష్ణాజిల్లా కలెక్టరుగారివద్దకు తీసికొనివెళ్లి రైతుల కష్టములను గురించి తెల్పిరి. ఆయకట్టులో చేర్చబడక పోయినను పల్లపుసాగుకుమాత్రమే అనుకూలమగుటచే పల్లపుసాగు అనేకసంవత్సరముల నుండి వ్యవసాయముచేయబడుచున్న భూములపైన యేటేట ఎ.1 కిపు పన్నక్రింద 8 మొదలు 12 రూప్లవరకు సర్కారువారు రైతులవద్ద అన్యాయముగ వసూలుచేయుచున్నారనియు, యీ కష్టము తొలగించవలెననియు కోరిరి.

* * *

బీహారుప్రభుత్వంవారు చలనచిత్రములపై ఎంటర్ టెయిన్మెంటు పన్ను విధించుటవలన బీహారు సినిమాప్రదర్శన సంఘంవారు ఏప్రిలు 1-వ తేదీనుండి సినిమాలను మూయ నిశ్చయించినారు.

* * *

ఆంధ్రరాష్ట్ర [illegible] ప్రదేశముల సభ ఏప్రెల్ 2వ తేదీ రాజమండ్రిలో జరుగును.

రైతు - ప్రకృతి

ఝామున - వేడుకమీరగ
పంతతులు - పాటలుపాడుచు
నిగాలుల - నెమ్మనులలరగ
లెనుమేతను - బిడ్డలకొరకు

తీన్నెయ - పరవశమందగ
సనివెలుగులు - వెల్లివిరియగ
దూరపుపొలముల - దుక్కులునున్న
వెడలెనురైతు - వేడుకతోడ

పొలమునకాతడు - పోవునువేళ
ముద్దులఎద్దులు - ముందునడవగా
నాగలిమూపున - నర్మిలిమెరయగ
రాజులతీవియే - రంజిలినవ్వుడు.

వన్నెలఎద్దుల - వనరుననిల్పి
పున్నెపునాగలి - పొలమునునుంచి
పనిగొనిదానిని - పన్నుచు, నవ్వుచు,
వెలుగులరేడై - వెలసెనురైతు.

ఏడికోలనొక - చేతనుబట్టుక
ముల్లుకర్రను - మెల్లనబూని
కూనురాగముల - క్రొత్తపోకడల
పాడుచురైతు - పట్టెనుదుక్కి.

శరీరమంతట - చెమ్మటగూర్పక
చల్లనిగాలులు - శ్రమలనుదీర్పగ
హాయినిజెందుచు - హర్షమునొందుచు
వదలెనునాగలి - పంటపొలమ్ముల

తూరుపుదిక్కున - తోచెనువెలుగులు
పతికౌగిలిలో - జతపడియుండిన
కన్నెయకన్నులు - కలువలవోలె
వికసించినవా - వేసవకోసలను

చిలకలపచ్చని - చీరనుగట్టి
రంగులపతాని - రయికనుతొడగి
కాటుకకన్నుల - కమ్మనివెలుగుల
ప్రకృతినింపుచు - పరుగులుదీయుచు
మూపునబిందెలు - మోయుచుతరలెను

వయసుకలిగిన - వన్నెలచిన్నది

భానుడుపైబడి - ప్రాకుచువచ్చెను
చల్లనిఎండల - వల్లనముదిరెను
పనివడియుండిన - ప్రాణులకెల్లను
చెమ్మటప్రాకెను - చెక్కెటలందును

కాపుబిడ్డడు - కాయముస్రుక్కగ
ఎద్దులకష్టము - వెరిగియుమెల్లన
దున్నినపొలముల - దృష్టినినింపుచు
ఉత్సాహంబున - నూరికిజేరెను

రైతేకాదా - రాజులచుట్టము
రైతేకాదా - రాజులప్రాణము
రైతేకాదా - రక్షణసూత్రము
రైతురాజ్యమికె - రావాలి
రాజులపాలన - మరవాలి.

ముంతలూరు నాగేశ్వరరావు.

దర్శి తాలూకాలోని చెర్వుల దుస్థితి.

యీ తాలూకాలో నూటికిమూడు చెర్వులు యిప్పటికి 20 సంవత్సరములగా రిపేరన్నమాట ఎరుగవు. ప్రతిచెర్వుక్రింద ఉండకలసినదానికంటె ఇప్పుడిఎక్కువగా ఆయకట్టు యుంటుంది. చెర్వు లోనికి వచ్చిందంటె అలుగుపారుతుంది, అలుగులు యొక్కటిలే ఆసలుకట్టలు నిలవవు. ఆకారణముచే 5, 6 మార్లు చెర్వులునిండితేగాని, ఒకపంట పండదు. కూములస్థితి మిక్కిలి అధ్వాన్నముగా యున్నది.

పొతకమూరు చెర్వుతాలూకాలోకి పెద్దదని చేసు 8 మార్లు నిండినా ఒకపంటపండదు. ఆయకట్టు అపరిమితము. వానికిచేదంటె కట్టతెగుతుందని భయము. అలుగుల అబాదర చెవితే తీరదు. ఉన్నమూడుకూములు ముక్కలై చెర్వులుగాయున్నవి. రిపేరుజరిగి కొన్ని వేలసంవత్సరము లైంది. ఇంతపెద్దచెర్వుకు వరవ సరిలేదు. దోరణపు వాగుకాల్వ బాగుచేయించి కట్టరిపేరు జరిపిస్తే, ప్రతిసంవత్సరము 2 పంటలు తప్పకపండుతవి.

తాళ్లూరు గ్రామానికి పడమరగా యుండే తిప్పారెడ్డిచెర్వు మొదట రైతుల స్వంతచెర్వు. 1904 సంగరమునకుముందు కట్టతెగిపోయి రైతులకు శక్తిలేక రిపేరునిల్చిపోయింది. 1904 లో రైతులు వెంకటగిరి రాజాగారికి చెర్వుయొక్క సర్వ హక్కులు, చెర్వునరిపేరుచేయించే షరతుమీద వ్రాసియిచ్చినారు. అయితేరాజాగారు చెర్వును స్వాధీనముచేసుకొని రిపేరును మూలద్రోసి చెర్వు తోట్టిలోని భూమినంతా పట్టాలకిచ్చుకొన్నారు. రైతులుయిప్పుడు కన్నుదెరచినారు. రాజాగారికి చెర్వు బాగుచేయించలేపోతే మాచెర్వు సర్వ హక్కులతో మాస్వాధీనముచేయమని లేనియెడల క్రమచర్య జరిగిస్తామని రిజిష్టరు నోటీసుయిచ్చినారు. రచ్చగాకముందే రైతులతో రాజీపడి చెర్వుబాగుచేయిస్తే మీదరైతులుసుఖిస్తారు. ప్రభువుల చిత్తగిస్తే ప్రజలు సంతోషిస్తారు.

—లోకసంచారి.

ఋణనివారణ చట్టం

మద్రాసు ప్రభుత్వంవారు అసాధారణ గజెటులు క్రిందినిబంధనలు ప్రకటించిరి:—

(1) 18,19,20,21,22,28 సెక్షనుల ప్రకారము పంపుకొను దరఖాస్తులు వ్రాతమూలకముగ నుండవలెను. దరఖాస్తుదారుని, ప్రతివాది పేర్లు, పైవిలాసములు స్పష్టముగ తెలుపబడవలెను. కేసు నుగురించిన వివరములు కోరునట్టి పరిహారము పూర్తిగ తెలుపవలెను. సివిలు ప్రొసీజరు కోడ్డు ప్రకారము దరఖాస్తులకు ఎట్టిసంతకములు ఋణవులుండునో అట్టివి వుండవలెను.

(2) 26,27 సెక్షనుల ప్రకారము చేయబడు దరఖాస్తులు వ్రాతమూలకముగ దరఖాస్తుదారుని పేరు, పైవిలాసములు, కోరబడిన సమాచార వివరము, ఎవరినిగురించి సమాచారము కోరుచున్నారో వారిపేరు, పైవిలాసములు, అట్టిసమాచారమును కోరుటకు గల కారణములు తెలుపవలెను. సివిలు ప్రొసీజరుకోడు ననుసరించి వాదుల కెట్టి ఋణవులు కావలెనో అట్టివి ఎవి యుండవలెను.

(3) 18,19,20,22,23,26,27 సెక్షనుల ప్రకారము చేయబడు దరఖాస్తులకు 0-12-0 కోర్టు ఫీజు స్టాంపువుం...ను.

ఆంధ్ర రైతాంగ విద్యాలయం

మదనపల్లిలో తే 7-5-38 నుండి.

ఆచార్య రంగాగారి విజ్ఞప్తి.

క్రిందటి నాల్గుసంవత్సరాలనుండి ఆంధ్రరైతాంగ విద్యాలయం నిడుబ్రోలునందే వేసవి కాలంలో జరుగుచుండెను. నిడుబ్రోలులో ఎండ కాలపు తీవ్రతకు విద్యార్థులు ఎంతబాధ పొందవలసి వచ్చుచుండెను. ఈసంవత్సరం విద్యాలయమునకు 2 సమావేశములు కేర్పరచి వేసవికాలాన మదనపల్లెలో జరుపుటకు సంక్రాంతి సమయాన నిడుబ్రోలులోనే జరుపుటకు రైతుసంఘ సంఘం వారితో సంప్రతించి తీర్మానించుకొంటిమి.

మే నెల 7 వ తేదీన మదనపల్లిలో విద్యాలయం ప్రారంభించబడి జూను 15 లేక 21 తేదీవరకు సాగింపబడును. వివిధ ప్రాంతములనుండి ప్రత్యేకంగా రాయలసీమనుండి రైతాంగ విద్యార్థులు విరివిగావచ్చి, తగిన తరిఫీదు రాజకీయ ఆర్థిక శాస్త్ర సూత్రములందు రైతాంగ సేవా మార్గములందు పొందగోరెదను.

ఉపన్యాసముల నిచ్చుటకు ఆహ్వానింపబడు వారు రైతుసేవా తత్పరులైనవారు, రైతుసంఘము లకు నిర్వాహకుల గోరువారు యీ సంవత్సరం మదనపల్లి సమావేశపు రైతాంగ విద్యాలయానికి తగినంత ప్రోత్సాహము కల్గించెదరుగాక.

మన్సా రైతుల సత్యాగ్రహం

మన్సా సంస్థానమునకు చెందిన 12 గ్రామాల రైతులు సమావేశమైరి. వీరిలో స్త్రీలే అధికముగనుండిరి. ఏప్రెల్ 8 వ తేది అఖిలభారత మన్సా సత్యాగ్రహదినంగా పరిగణింపవలెననియు స్వయంసహాయమున పోరాటమును సాగింపవలెననియు తీర్మానించిరి.

వ్యక్తులకుగాని, సంస్థలుగాని, స్థాపించు పెద్ద పరిశ్రమలకు ఒరిస్సా ప్రభుత్వంవారు అన్నివిధముల ప్రోత్సాహమొసగెదరు.

* * *

బాట్లివాలా విడుదల.

రాజద్రోహముచే నెలవి నెల్లూరుజిల్లా జడ్జిగారు గావించినశిక్షను హైకోర్టున్యాయమూర్తి ఖాయ పరిచియుండెను. ప్రభుత్వంవారు క్రి. ప్రొ. కోడ్డు 401 సెక్షనుక్రింద ఇంతవరకు అనుభవింపగా మిగిలిన ఖయిదుశిక్షను రద్దుచేయుచు ప్రభుత్వంవారు విడుదలచేసిరి.

విడుదల వృత్తుర్యందు యిటుల తెలుపబడెను:—" ఈ కేసు ప్రారంభబడిన పిమ్మట ఇటువంటి ప్రచారము పరిత్యజించుకొనో, పరోక్షముగనో దౌర్జన్యమును పురికొల్పునట్టిది నిలచిపోయెను. అన్ని పరిస్థితులను బాగుగా ఆలోచించినపిమ్మట యీ కేసులో యింత జరిగిన పిమ్మట దయాజాపుట, అహింసాతత్వమునకును, సౌహార్ధతకును ప్రోత్సాహకరముగ నుండు కేగాని లేక శాంతికి భంగముకలుగదు."

బొమ్మా శేషురెడ్డిగారూ!

—o—

ఇందుకూరు పోలింగుఆఫీసరు కొడవలూరు బలరామయ్యగారు పోలుచేసిన ఓట్లలో 84 మాత్ర సంతకములులేవనియు, వీటినన్నిటిని రాష్ట్రీయమిటీకి పంపుటకు అభ్యర్థి బి. శంకరయ్యాగారు కోరగా నిరాకరించిరన్న విషయము నిజమేనా? ఓటర్లు రానందున అల్లూరు, ఇందుకూరు పోలింగు ఏజంట్లు యిరువురు మాట్లాడుకొని పోలింగు నిలిపిన తర్వాత తమరు అప్పుడు వెళ్ళి తమ కారుమీద సింగపేటకు లక్ష్మయ్యగారినిపంపి ఓటర్లను పిలిపించి పోలుచేయించినారని శంకరయ్యగారనుచున్నారే దీనికి తమ సమాధానమేమి?

—మీ మిత్రుడు.

నీ బిడ్డ ఎట్లున్నది?

బక్కపలుచగాను, సన్నగాను, పాలిపోయి, ఎముకలు నరములు బయటపడి ఆడుకొనుటకు కదలుటకు గూడ అసహ్యపడు చున్నదా!
అటులైన శరీరములో ఏదోఒక జబ్బు ప్రవేశించిన దన్నమాట! అది బహుశః లివర్ అండ్ స్ప్లీన్ వ్యాధికావచ్చును.

మొదటనే జాగ్రత్త వహించవలెను. మీయొక్క బిడ్డకు వెంటనే పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారిచే తయారు చేయబడి 40 సం॥ నుండి ప్రసిద్ధిగన్న 'బాలభాస్కర'ను సేవింపజేయుము.

అపుడు నీ బిడ్డ ఆరోగ్యంతో పెరుగుచూ ఆడుకొనుచు పాడుకొనుచు నుండగలడు.

అందరి కెమిస్టులవద్దను
(శేష)

ఆయుర్వేదాశ్రమము, మద్రాసు.

డిష్ట్రిబ్యూటర్సు:— మెసర్సు అమరచంద్ శోభాచందు, మద్రాసు

సహకారోద్యమము ప్రభుత్వమువారి కీలుబొమ్మ

ప్రభుత్వ రాజకీయానుకూలములకు అనుకూలముగ నడుచుచున్నది.

(ఒక రాజకీయ విద్యార్థి)

చాలకాలము వ్యవసాయమునందే యాధార పడు మనదేశమందు సహకారోద్యమము నడుప బడిన పద్ధతులందుపోక, పోవలసిన సమర్థ మార్గమై పోక, కేవలము పెట్టుబడిదారీ పద్ధతు లనే యనుకరించి చిన్న రైతులను పెద్దభూస్వాము లాక్రమించుటకు కింకా సహాయకారిగా నుండు టకే కల్గినది. దీనిపూర్వ మనము రూపొందింపవలె నని సహకారోద్యమచరిత్ర గాంచెను రూపొందింప వలెను.

సహకారోద్యమము మనదేశములో ప్రవేశ పెట్టినది ప్రభుత్వమువారు. ఋణదాతల యొత్తిడి కోర్వజాలక ఋణగ్రస్తులు తిరుగుబాటును చాల చోట్ల చేసిరి. కొన్నిచోట్ల ఋణదాతల పుస్తక ములు, ప్రోనోట్లు, తదితర కాగితములను యీ తిరుగుబాటుదార్లు కాల్చివేసిరి. యీ ఋణదాతల హత్యచేసిరి. యిట్టివిధమగు తిరుగుబాట్లు రాకుండ చేయుటకు కల్పింపబడిన పద్ధతులలో సహకారోద్య మము ఒకటి. అందువలన దేశములో ప్రజా బాహుళ్యముయొక్క దీనస్థితిని నిర్మూలముచేయుటకై సమకట్టు తిరుగుబాట్లను రాకుండచేయుటకు యీ యుద్యమము స్థాపింపబడినది.

యీయుద్యమము యిట్టి రాజకీయానుకూల ములకు నిర్మింపబడియుండుటచేతనే యీయుద్య మము ప్రభుత్వమువారియొక్క నిరంకుశత్వము కాని, ప్రజాసామాన్యముయొక్క శక్తి గాని, వారియభి ప్రాయముగాని ఏవిధముగనైన వ్యక్త మగుటకు ఎన్నడో యాటంకములు పెట్టుచు న్నారు. యింతవరకును జరిగిన సహకారోద్యమ చరిత్ర పూర్తిగ పరిశీలించినయడల అచ్చట రెండు ముఖ్యగమనములు మనకు తెలియగలవు. ఒకటి ప్రభుత్వమువారికిని, ప్రజలకును, యీసంస్థలను నడుపుటలో ఎవరికధికారముగలదు యను సమస్య తప్పుటయు, మహాబలముగల సామ్రాజ్యమునకు ప్రతినిధులగానున్న యీ ప్రభుత్వోద్యోగుల కున్నయధికారము, నిరంకుశత్వమే పైచేయి గాయుండుటయును గావనగును. రైతుకీయుద్య మము నిర్మింపబడినదనునది పైమాట. లోపల జరుగునది ప్రభుత్వమువారి నిరంకుశత్వము ప్రయో గించి వారిరాజకీయానుకూలములకు యీయుద్య మము నడుపుట జరుగుచున్నది. యిది యీవిధ ముగ నుండి ప్రభుత్వనిరంకుశత్వము విచ్ఛిన్నము యొకవంక నడచుచుండ, పెట్టుబడిదార్లు పెద్ద భూస్వాములును యీ యుద్యమము నాధారగా పట్టుకొని దానివలన తాము చిన్నభూస్వాముల పైనను వ్యవసాయకూలీలపైనను చెలాయించు నిరంకుశత్వమును హెచ్చుచేయుచున్నారు. అందు వలన యీసహకారోద్యమము బ్రిటిషుసామ్రాజ్య సుస్థిరత్వమునకును పెట్టుబడిదార్లయొక్కయు పెద్ద భూస్వాములయొక్కయు నిరంకుశత్వము నకు తోడ్పడుచున్నది. కాని సామ్రాజ్యతత్వము గాని, పెద్దభూస్వామిపద్ధతిగాని కేవల మభివృద్ధి నిరోధకములు. యిట్టి పైయభివృద్ధి నిరోధక పద్ధతు లకు అనగా సామ్రాజ్యతత్వమునకును, పెద్ద భూస్వామి యాధిపత్యమునకు యనుసరించు యీ సహకారోద్యమ మభివృద్ధి నిరోధకముగాక యెట్లుండును? అందువలన యీ రెండుపద్ధతుల ఎన్నాళ్లీ యుద్యమము పైవారి యధికారమును చెలాయించునో యన్నాళ్లును యీయుద్యమము యొక్క లాటకమును నిరంకుశత్వమును నిల్చి యుండును. యీపద్ధతులలో రైతులు చేయవలసిన కేవలమైన సామ్రాజ్యతత్వమును తీసివేసి స్వతంత్ర మును నెలకొల్పుటయు పెద్ద భూస్వామిపద్ధతి పోయి కృషిచేయువారికే భూమిపై సర్వహక్కు లను కల్గియుండునట్టి పద్ధతిని తీసికొనివచ్చుటయు రెండు ముఖ్యోద్దేశములు. కాని ప్రస్తుతము మన రైతులకోర్కెలు యీసహకారోద్యమ విషయము లో ఎట్టివో తెలుపవలెను. యివి (1) ప్రస్తుతము సహకారోద్యమచట్టము రద్దుకావలెను. (2) ప్రజా స్వామికమునకు పూర్తి యవకాశములిచ్చునట్లు క్రొత్తచట్టము నిర్మింపవలెను. యివి యిట్లుండ, రైతుసంఘములవారు తీవ్రముగా ప్రచారముచేసి, కేవలము కృషీవలులును వ్యవసాయకూలీలును యీ సహకారసంస్థలలో పాల్గొనునట్లు చేయ వలెను. యీ సహకారసంస్థలలో రైతుసంఘము లవారును వ్యవసాయకూలీల సంఘమువారును హెచ్చుగా పాల్గొనునట్లుచేసి పెద్దభూస్వాములు చిన్నరైతుల నణగద్రొక్కుటకే సహకారసంఘ ములు యిచ్చుచుండిన యవకాశములు పూర్తిగ నశింపవలెను. యీవిధముగ యీసహకారసంస్థలు కేవలము కర్షకులయొక్కయు పారిశ్రామికవర్గము యొక్కయు సంస్థలుగా మారవలెను. అప్పుడే యీ సహకారసంస్థలు రైతుసంస్థలై రైతులశ్రే యోభివృద్ధికి తోడ్పడగలవు

చాలదేశములలో సహకారోద్యమము ప్రజల యున్నతోద్యమములకు తోడ్పడుచున్నది. లోక కాంతికిని ఫాసిజము నెదుర్కొనుటకును స్పె యిను, చైనాలకు సహాయముచేయుటకును ఎంత యో తోడ్పడుచున్నది. మనదేశములో సహకా రోద్యమము కేవలము ప్రభుత్వమువారి కీలుబొమ్మ యైనది. దీనిని ప్రజాస్వామికముగాచేసి యున్నతా దర్శములకనుసరించునట్లు చేయుటకు కృషీవ లులు తమసంఘబలమును వృద్ధిచేసికొనవలెను. తమ కును పెద్ద పెట్టుబడిదార్లకును పెద్దభూస్వాముల కును గల వ్యతిరిక్తత గుర్తెరుగవలెను. యీభేద ములపై యాధారమగు రైతుసంఘములవారే సహకారసంఘములలో పాల్గొనవలెను. వారు సరిగా సహకారసంఘములలో తమపలుకుబడిని సంపాదించినయడల సహకారోద్యమము కూడ అభివృద్ధికరమగు యుద్యమములలో పాల్గొ నుటకుగాని రైతుయొక్క యార్థికావస్థను బాగు చేయగల్గుట కవకాశము పొందియుండుటగాని తగు పరిస్థితులు కలుగగలవు.

ఋణనివారణ చట్టము.

మే 22 వ తేదీనుండి మదరాసు రాజధాని యందంతటను అమలులోనికివచ్చెను. దీనికి సంబం ధించిన నిబంధనలను గావించుటను గురించి ప్రభు త్వమువారు ఆలోచించుచున్నారు.

* * *

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెస్,

ఈసంవత్సరమున బళ్ళారిజిల్లా తుంగభద్రా పట్టణమున జరుగును. ఏప్రిల్ 8 వ తేదీ జిల్లాకాంగ్రెస్ కమిటీల ప్రథమ సమావేశమున సభాధ్యక్షుల నెన్నుకొనవలెను.

కావలెను.

ప్రెసిడెన్సి ప్రావిడెటు

అండ్ జనరల్ ఇన్సూరెన్సు కంపెని, లిమిటెడ్.

(హెడ్ ఆఫీసు : బొంబాయి — స్థాపితం 1924)

జీవిత ఆదాయం రు 8 లక్షలకు పైగా — జారీచేసిన పట్టాలు 40 వేలు మించినది

సంవత్సర ఆదాయం రు 2½ లక్షలు మించినవి.

రు 50 వేలకు పైగా క్లెయిములు చెల్లించ బడినవి.

15, 18, 20 యేండ్ల యెండోమెంటు పాలసీలు, యావజ్జీవిత లిమిటెడ్ పాలసీలు 15, 20 సంవత్సరములకు మగవారికి, ఆడవారికి 45 సంః వయస్సు వరకు జారీచేయబడును. నెల 1 కి ప్రీమియంరు రు 1 మాత్రమే. మెడికల్ పరీక్ష లేదు.

నమ్మిక మైనట్టియు చురుకైనట్టియు ఏజంట్లు కావలెను.

వివరములకు:— యిన్స్పెక్టరు, 269 రంగనాయకులపేట, నెల్లూరు.

సూపరింటెండెంటు, బృందావనగార్డన్సు, ఇబ్రహిం కాలనీ ఎగ్మూరు, మద్రాసు.

హిమాలయన్ మొమ్మయి స్పెషల్ క్వాలిటి (రిజస్టర్డు)

ప్రపంచ సుప్రసిద్ధిగాంచిన గొప్ప ఔషధ—టానిక్ రాజము.

రోగవిముక్తి, రక్తవృద్ధి, దేహపుష్టి, నరపటుత్వము, ఇంద్రియ పుష్టిదనము, మరియు సుఖసంబధమైన వ్యాధులకు సంజీవితుల్యము— బుడ్డి 1 కి రు 1—8—0 (మూడు వారములకు.)

నెల్లూరు ఏజంటు: ది ఆర్యన్ ఫార్మసి (జండుఫార్మసి) ట్రంకురోడ్డు, నెల్లూరు.

ఋషీ్యపతిక్ పండిత డాక్టర్ పి. వి. యస్. రావు శ్రీ పరమహంస మెడికల్ హాల్, బెజవాడ.

మంచిహోటాట- లెక్కడ బాబూ?

నెల్లూరు—ట్రంకు రోడ్డులో నల్లపరెడ్డి సుబ్బారెడ్డి భవనంలో—

!

కోమలవిలాస్

అనేహోటల్ అన్నివిధాలా సౌకర్యంగా- శుచిగా- ఆరో గ్యంగా ఉంటుందని ప్రజ లంటారు.

భోజనం

ఫలహారాలు

—శీతలోశీయడపేగాదు!

ఆదరం- వినయ- విధేయతలుగూడా అక్కడే ఉన్నవని ప్రజాభిమతం—

అంతా దుఃఖమయం:

—చేగిరెడ్డి బాలిరెడ్డి.

... రాటిదొంగలుకేని శృగామము. ... పాటేనటి కొండవారు. తెల్లగా ... గాన్పించెడిది. యేముకల ... ధియాసక్యత్యం పేరుల ... చింతచెట్టులపై నల్లమల ... పక్కా అకోక అమూల్యాక ... తెన్ని ధిలభించినచందాన పక్క ...

... నాతికే, కాటరి యొక్క పశువృతక లేలర వాహాలు ప్రత్యక్షం. ఇంకా పదియమంగులు నడుంకగానే, యింటుకుంటూ గాలిలో పురుగులువడి నడుంతోక, పకపకలాడు పశువులకు కంపలమీద నున్న ఆకుల తెచ్చుకొనుటకు పాట్యే రైతు రైశాన్యాన్నిచూస్తే, హృదయం ద్రవ్యమౌతుంది. కాటుసారి అంకన్న యిండ్లు ప్రవేసిస్తాము.

అంకన్న నిరుపేదరైతు. తనకొక యెద్దుండేది. ...నతోటి, యింకొకరితో కలిసికొని, ధనికుల భూములను గుత్తకు దున్నుకొని, భార్యాపిల్లలను పోషించుకొనేవాడు. రెక్కలాడనిదాదు, డొక్కాడ నటువంటి బీదవాడు. దురదృష్టవశాత్తు తనయెద్దు కూడా జబ్బువాపు జాడ్య మగుపడ్డది. భార్యాభర్తలిద్దరూ దుఃఖిస్తూ, యెద్దు కిరువైపులా కూర్చుంటారు. కాని లాభం? వారు పశువులకు ఆకు అలుములు తెచ్చి యివ్వాల్సిందేకాని, వైద్య సహాయముండదు. ప్రభుత్వంచే నియమింపబడ్డ డాక్టర్లు, రోలాటి ప్రయాణసౌకర్యాలు లేనందు వల్ల, ఆగ్రామమునకు పోయిన పాపానబోరు. అప్పటికే ఆగ్రామంలో 800 పశువులు చచ్చెవి. ఆరోజు అంకన్న యెద్దు కూడా చచ్చుంది. కాటసారి అంకన్న పరిస్థితుల నన్నింటినీ పరికించాడు. భావప్రపంచంలో మునిగాడు. రైతులోకమంతా అతని కండ్లయెదుట ప్రత్యక్షమైంది. పన్నుల భారమూ, ఋణదాతల నిర్దాక్షిణ్యం, వారిదైనందిన యాతనాపూరిత జీవితం రైతులోక సహనం, గుడ్డిసమాధానాలు, తెవునికొరకై కలత రింతలు ప్రత్యక్షమయ్యాయి. వరే నివారణకర్త యెవరూ? మార్గమేమి?

అప్పులబాధతో క్రుంగుతున్న అంకన్న కిది, అగ్నికి గాలి తోడైనట్లైంది. క్రొత్త యెద్దును కొన వలసివచ్చింది. మారటోరియము- అదికాదు- ఋణ బాధానివారణబిల్లు అను అభకతవకల్లో అంక ...కు అప్పుపుట్టలేదు. ఆఖరుకు, ఒక సాహుకారి ... చేయలేనగ కాయలు కేస్తానని హెచ్చువడ్డీతో ... 50 లకు ప్రోనోటువ్రాసియిచ్చి 10 వరహాలు ...చ్చుకున్నాడు. తేకమంతా తిరిగాడు. గిత్త ...రకు. మంచిదైతే ఖరీదెక్కువ. ఉన్నదబ్బులో ...వాలంటే గొప్పదీ బలమైందీ రాదు. ఎట్లా ...తేకేమి, సన్నపాటిదాన్ని కొనితెచ్చాడు. ...న్ని శ్రద్ధగా మేపుతుండేవాడు.

పోయిన పోనిత్తునా అన్నట్లు దరిద్రం అరిష్టి ...వేరు ...యెద్దుకొక చెడ్డఅలవాటు. గుడ్డ ...కోతోనమలి చిందరవందరగా చేసే ...కొట్లా యెవరితోనో ఒకరితో ...ద్వారా తింటూండేవాడు. పాపం, ...గా అమాయకుడు. ఒకరితో మాట ...చిత్రవధచేసినంత బాధపడేవాడు ...లకు జవాబిచ్చేటంత మాటకారికాదు. ...నుగాలిట్టడం మొదలెత్తే వణకే

దుర్దినం.

...ట్టినిండా పిల్లలే. అతి చలి

కాలం. ఆదవులు దగ్గరగా వుండడంచేత మను ష్యులు వుంటలైపోయేటంత చలివస్తేది. ఉద యం 8 గంటలకు కాని చద్ది అన్నము తింటూ పెద్దకొడుకుకు యెద్దులు పోటీచాయని, యింటిదగ్గరకు తోలుకెళ్లి గాడికట్టి కోసుకువెయ్య మని చెప్తారు కొడుకు లేలచీ తెలుసనికండ్లు చేతితో నలుముకుంటూ యెద్దులవిడచి వీధు ఢ్రాసి బయటికి తోలుతాడు. ఎద్దు తెంబడిరాక నరబోలతీసికుంటూ అలస్యమై కొంచెం తెరుక చిక్కుతాడు.

అగర్భ దరిద్రురాలు.

ప్రక్కయిల్లు సూర్యచంద్రాదులు తొంగిచూడ గుడిసె. 30 యేండ్ల ఆడుమనిషి విధవరాలు. 8 నెలల ఆడుబిడ్డ కలదు. పాపం 6 నెలలు గర్భిణిగా నుండగానే భర్త చనిపోయ్యాడు. ఏ రోజు కూలి ఆరోజుకే. పసిపాపను, యింటిదగ్గర నులక మక్కలో కట్టివేసి కూలికెళ్లేది. భూస్వామి దయార్ద్రహృదయుండై, మధ్యాహ్నం పావుగంట సెలవిస్తే, యింటికొచ్చి పాపకు పాలిచ్చి వెళ్లేది. లేకుంటే పాయంత్రమేగతి. పిల్లక్రింది గాత్తుగుడ్డలు అప్పుడే పిండి, కొట్టపు నూరుపై ఆరవేసి యుండెను.

అంకన్న కొడుకు, చరణకోల తీసుకుంటూ, అలస్యమై దక్షోపల యెద్దుప్రక్కన ఆరవేసి యున్న పాతపాత్తుగుడ్డలను నమిలి, చిందరవందరగా చేసెను. ఆమె బయటికొచ్చి చూచింది కడుపు భగ్గుమన్నది. అప్రయత్నంగా కండ్లనిండా నీరొచ్చింది. భోరున యేడ్చింది. నడిపాతచీర పోయెనే, అనేదే దిగులు. గడుసరి కాకపోబట్టి, పాడుయెద్దు నాదుంపదెంచింది, అనుకుంటూ లోపలికి బయటికి తిరుగుతూ తనలో తానే గొణుక్కుంటూ, అరుస్తూయుండెను. ఈసంగతి విని అంకన్న అన్నము పూర్తిగాతినకనే, యెంగిలి చేతితో బయటికి వస్తాడు, అతనూ చాలావిచార పడ్తాడు. "మాయింట్లోయుండే చీర యిస్తాను, తీసుకో" మంటాడు. కొంచెం చినిగినందులకే బదులు తీసికోవడ మెట్లాగని వద్దంటుంది. కాని, చీర చినిగినందులకు, బహువ్యసనమూ, చీకాకూ పడుతుంది. ఈ మెకంటే, అంకన్న యింకా వ్యసన పడ్తాడు. కాని యేమిచేయగలడు! బదులు చీర తీసికొనదు. దుఃఖించడమూ మానదు. సహజంగా అంకన్న పాపభీతి, కరుణ కలవాడుగనుక, ఆదృశ్యం అతనిహృదయాన్ని విచ్ఛిన్నము చేస్తుంది కోపముతో, కోపేయలేయు కొమరునిదగ్గరకు అరచుకుంటూ వెళ్లి చావుదెబ్బలుకొడ్తాడు. అమ్మో అని యేడ్చుకుంటూ, బజారుదుమ్ములో పడి కనుకలాడుతుంటాడు. ఎద్దును ముల్లుకర్ర తిప్పి చేతికొందీ రెండుదెబ్బ లేస్తాడు. ఎద్దు ఎమకబలము కల్గినది కాకపోబట్టి గడగడ వణకుతూ యెటూపోవుటకు వీలులేక నిలబట్టుంది. ఇంతలో పల అంకన్న భార్య వస్తుంది. కనినకడుపు కాబట్టి కొడుకుపడ్డపాటు చూచి సహించలేదు. పెళ్లున ఏర్తను అరుస్తుంది. అందరికి, చీకాకు, దుఃఖం అవరిస్తుంది. అంకన్న యెంగిలిచేయి కడుక్కొకుండానే అరకు తోలుకొని పొలాలకు వెళ్లిపోతాడు. ఇటువంటి దుర్భరదృశ్యాలు యెన్నో వారి జీవితములో! ఇవన్ని వారికి నిత్యానుభవాలే.

పాములూరు మదనగోపాల స్వామివారి దేవస్థానము.

నెల్లూరుజిల్లాలో నుండెడి పాములూరునందలి శ్రీ మదనగోపాలస్వామివారి దేవాలయము పురాతన ప్రసిద్ధక్షేత్రము. యీ దేవాలయము నెప్పుడు యెవరిచేత ప్రతిష్ఠింపబడినది మాహాత్మ్యము. విచారించినంతవరకు యీ దేవాలయము జనమేజయులవారిచే ప్రతిష్ఠింపబడి కొంతకాలమునకు అందలి విగ్రహములయి పుట్టపెరిగి యుండెడి సుమారు ఐయిదువందల సంవత్సరములకు పూర్వము. అప్రాంతమేలుచుండిన రాజొకడెం చుకుమండిన దేగయొకటి తప్పించుకొని అరణ్య మధ్యమునందుండిన పుట్టపయినుండే పుట్టలోనుండు సర్పముచే నాడేగ పట్టుబడుట రాజు కనుగొని సర్పసంహారమునకయి పుట్టనుత్రవ్వినపుడందు మదనగోపాల విగ్రహములు రాజుచే కనుగొనబడినం దున, అచటగల అరణ్యప్రదేశమును ఛేదించి శ్రీ స్వామివారి దేవాలయ నిర్మాణము గావించి పురము నేర్పాటుచేసెననియు సర్ప సంహారము నకు చేసిన ప్రయత్నముచే యేర్పాటుగాబడిన పురంబునకు పాములూరని నామకరణంబు చేసిరని 1934 సంవత్సరం మేనెల 5 ది తేదిన గను కొనిన శిలాశాసనము చేతను యితర ధర్మశాసన నిదర్శనముల చేతను విదితమగుచున్నది.

దేవాలయ ప్రతిష్ఠించినవెనుక అచటకు సమీపమునుండిన యిరువూరి రాజ్యాధిపతులగు శ్రీ వాడావారివలన శ్రీ స్వామివారికి కల్యాణవుత్సవమునకు రుసుముల మూలకమున కొంతరాబడి చెందునటుల యేర్పాటు గావించినటుల అందు గల శాలివాహన ౧౬౫౭ విరోధికృతు సంవత్సర శ్రావణ శు. ౧౫ లు క్రీస్తుశకం 1786 గల ధర్మశాసనము వాడావారిచే వ్రాయించినటుల శాసనమున గలదు.

వాడావారిరాజ్యమును విహార సంస్థానము క్రీ॥ శ॥ 1746 సంవత్సరమునందు శ్రీ కాళహస్తి సంస్థానాధిపతియగు ధ్రువదేరాజహా రాజేరామ కుమార వెంకటప్పనాయుడుగారు యుద్ధమున జయించి పాములూరు సగ్రస్థానముగ యేర్పాటు గావించి కోటను కట్టించియుండిరి. వీరును శ్రీ స్వామివారికి జరుగదగుచున్న విధిరములు వీరి పూర్వులవలెనె జరుపుచుండిరి. క్రీ॥ శ॥ 1788 సంవత్సరం కోధకృతునామ సంవత్సర భాద్రపద శు ౧౫ లు వెంకటప్పనాయనిం బహాదరువారు వ్రాయించిన శాసనమున- శ్రీ స్వామివారి నిత్యోత్సవ- మాసవుత్సవ పక్షోత్సవ వర్షోత్సవాదిపూజలకు కాలాకాలో రాజులు కొన్నివెంతమూలో లతాఫోలకటికి దుగలం పరిపరతవు కంద దత్తం చేసినటులగలదు.

1908 సంవత్సరంవరకు పయికతిల శ్రీ కాళహస్తి సంస్థానాధిపతులవలన నిరాటంకముగా జరుపబడుచుండినవి. 1908 సంవత్సరం ...924 సంవత్సరంవరకు అప్పటి స్వామి... శ్రీ రాజా నరసింగరాజ్ గ్యానగరుజీ వారి... పబడుచుండినవి. 1924 సంవత్సరము ... యిప్పటివరకు పయితేవస్థానపాలన రాజా ... గంటి పార్థసారధి రాయనింగారి యాధీనమయి... మొదలు యిప్పటివరకు నిత్యనివేదనలు తప్ప ప్రతి సంవత్సరం జరుపబడుతిన బ్రహ్మోత్సవము జరుపు మానివేయబడినది. కాలాకాలోని యితరగ్రామములు కొనిన ధనవంతులు స్వామివారికి జరుపబడిన ధర్మములు కుదమట్టి మానివేసిన... 1936, 1937 సంవత్సరములలో పాము... మరికొన్ని గ్రామములయందలి భక్త... మున శ్రీ స్వామివారి బ్రహ్మోత్సవము ...హ్నకముగ జరుపబడినది.

—యస్. ...

ది ప్రీమియర్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా లిమిటెడ్, మద్రాసు.

బ్రాంచెస్: మధుర, నెల్లూరు.

నెల్లూరు బ్రాంచి: అత్తితోట అగ్రహారం.

పనిచేయుకాలము: ఉ॥ 9 గం. మొదలు 12 గం. వరకు, మధ్యాహ్నం 1 గం. మొదలు 4 గం. వరకు, శనివారం ఉ॥ 9 మొదలు 1 గం. వరకు.

వడ్డీ రేటు:

- కరెంటు అకౌంటు 2% – సేవిగ్స్ బ్యాంక్ అకౌంటు 3%
- ప్రావిడెంటు డిపాజిట్లపై 5 % - (సం॥ తీర్పు)
- ఫిక్సెడు డిపాజిట్లపై 6 నెలలకు 4%, 12 నెలలకు $4\frac{1}{2}$%, 24 నెలల... 6 నెలల కొకసారి వడ్డీ యివ్వబడును.
- బ్యాంకు వ్యవహారములన్నియు జరుపబడును. బంగారునగలు, గవర్నమెంటు పేపరు మొదలగువాటి మీదుప్పు అప్పులివ్వబడును.
- నెలసరికి రు 80, 40, 20, 10 లు చందాలు గల రు 2000, 1000, 500, 250 మొత్తము చిట్ పంధు జరుపబడును.

వివరములకు :: ఏజంటు నెల్లూరు,

నమ్మకమైన నగల వర్తకులు

గుండాల వెంకటసుబ్బారెడ్డిగారు

చిన్న బజారు, నెల్లూరు.

బంగారు వెండినగలు విక్రయమునకు సిద్ధముగనున్నవి. లేనివి ఆర్డరు ప్రకారం తయారుచేసి యివ్వబడును. విలువగల కమలములతో నగలు తయారుచేసి యివ్వబడును.

వచ్చుచున్నది!

★

నెల్లూరు క్రొత్తహాలుకు
ఉగాదినాడు వచ్చుచున్నది

రో హి ణీ వా రి

గృహలక్ష్మి

వంటి తెలుగుటాకీ రాలేదని ప్రజలూ, ప్రముఖులూ, మంత్రి ముఖ్యులూ,
పత్రికాలోకమూ ప్రశంసించిన చిత్రము.

సంఘ సంస్కారమున కింతగా ఫిలిమును సాధనముగా చేసికొన్న చిత్రము లేదు

...ంబ గృహలక్ష్మి పాతివ్రత్య ప్రదర్శనము, కాంచనమాల శృంగార విలాస విభ్రమాలు, నాగయ్య దేశాభిమాన పూరిత సందేశాలు,
రామానుజాచారి సహజాభినయ ప్రౌఢి, సర్వజనానంద సంధాయకములు—తదితర నటబృందముకూడ ఆరితేరినచేతులు.

మద్రాసు, బెజవాడ, గుంటూరు, బెంగుళూరు కాకినాడ నగరములలో అసంఖ్యాక ఆంధ్ర మహాజనుల
ఆదరణనంది ప్రశంసింపబడుతున్నది.

నెల్లూరు మండలప్రజలు ఈచిత్రమును దర్శించి

కాంగ్రెస్ ప్రారంభించిన మద్యపాన నిషేధోద్యమునకు తోడుపడరా?

ఇది కళాపోషణ! : సంఘ సంస్కారము!

చూడండి! ఆనందించండి!!

For Details:— **Rohini Pictures,**
43, Acharappan Street,
MADRAS.

Production At:
Karthikeya Films
MADRAS.